

BRABANT

Piet Heerkens s.v.d.

BRABANT

deur

Piet Heerkens S.V.D.

Uitgave van B.V. Bergmans-MCH - Tilburg - 1978

Veurwoordje.

Hier hedde dan noemerke vier: „BRABANT”.

Liever ha'k et „Den eikenboom” betiteld, mar deur omstandigheden is dieën eikenboom ergerand in „Brabant” komen te staon. Dees busselken is nog al vroolijk van aord, — en dè-d-in dees donkere tijë van verduisteringspapier en onverlichte straote! — Mar hedde nog nooit nie ondervonden dè-d-'n gezond volk et meeste humor hee in de beroerdste tijë?! — Laach dus mar gerust, goei brabantse volk, want ge bent in-en-in gezond, — en et laagen stao ommers nog aaltij nie op de bon!

Om te veurkomen dè 'k „letterdief” genoemd zu worre, maok ik er van te veure mar attent op, dè 'k in verschaaie gedichte van dees busselke enkelt en alleenig eenen echo van Brabant wil zijn; ik ben dus geene letterdief, mar ik heb m'n Brabant lief: ik heur et geere zingen en ik neurie geere mee, — ik neem al 'ns springleevende brabantse rijmkes en spreuken over, ik varieer al 'ns op 'n aaw brabantse lieke en componeer er op deur; iederendeen die 'n goei brabantse neus hee, die ruukt dè subiet, as den titel et al nie aon zu duië.

En ik draog dees vierde busselken op aon de man die wel degelijk 'n brabantse pluim op z'n huidje verdiend hee.

22 Dec. '40.

P. H.

Brabant

BARONIE en MEIERIJ,
PEEL en KEMPEN, — melodieë
zijn oe naome, zoft as zij,
zuut as honing van de bieë.

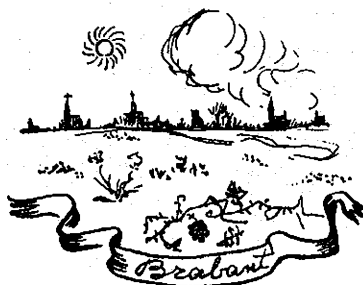
't Rijke, diepe BARONIE
toetert nao in baai oe ooren,
as fanfaart er 'n hermonie,
of 'ne beiaard van den toore.

Neeë, 't is geen vleiery!
Neuriën doe die blije, reine
melodie van MEIERIJ,
'k zie er Meie-reie in deine!

Flöster zacht en nederig PEEL,
rustig is et, eel en simpel,
om te streelen lijk fluweel,
glad gestreken, zonder rimpel.

Mee oewe mond half-open, breed,
om 't geluid wè-d-af te dempen,
zegde, laagend deur 'n spleet,
van oe lippe, zacht, DE KEMPEN.

BARONIE en MEIERIJ,
PEEL en KEMPEN, — melodieë
zijn oe naome, zoft as zij,
zuut as honing van de bieë!

Ons eige plat...

Ons eige plat,
et klinkt zo lief,
et zingt zo zuut,
et springt zo vief,
et sproeit
en et vloeit
en et druppelt
veur iederendeen
die et geeren heurt,
et jubelt et uit,
et treurt,
et zeurt,
et striemt
en et zweept
en et knuppelt....

Ons ooren heuren et liefst van al
dieën aawerwetse klaankenval
uit onvervalste monde !

Ons eige plat,
et klinkt zo lief,
et zingt zo zuut,
et springt zo vief
of et dreunt ok zwaor,
gebonden,
melodius as örgelspel,
soms donker, dreigend, hard en fel,
gelijk den barren donder ;
of et leutert lekker
leuk en zuut
as lollig, zot
getureletuut....
et is 'n klinkklaor wonder.

Brabantse potpourrie

't Brabants volk bezong mekaren ;
as ze kwaod of nijig waren
vonden ze raoke rijmkes, liekes ;
rappe rijmkes rijen nog rond
rolle nog vort van mond toe mond ;
scherp, gevat, en goed gepekeld
wordt et volk erin gehekeld.
'k Heb er bij mekaar gebraocht,
d'alderschoonste eruit gezocht
en die aon 'n snoer geregen,
lijk ze loopen langs de wegen ;
'k heb er soms stukskes afgedaon,
hier en daor kramkes ingeslaon,
'k heb er ok aon ligge vijle,
sommenketij hè'k moeten dweilen,
'k neep er soms m'n neus van dicht
bij zo'n als te plat gedicht,
mar allà, ik dee't toch geere,
'k heb er veul van kunne leere,
want geenen dichter dicht zo knap,
rijmt zo bondig, vlot en rap
as et volk uit vruuger tijen
hier in onze konterijen.....

Hellemonders,
kattendonders ;
Woensel boven,
Acht in den oven ;
Loon op Zaand,
licht volk,
licht laand,
ze schooien de kost
en ze stelen den braand ;

errem Körvel
zonder örgel,
zonder toren
van pastoor van Dooren,
errem ras
zonder gas.

Steensel is 'n köpke,
Knechsel is 'n knöpke,
Duizel is 'n koffiegat,
Eersel is een schoone stad.

De Gestelse bokken
die komen hier slokken,
ze loopen al over den Dungensen dijk
en haolen de slekken al uit et slijk,
ze braoien ze onder aassen

en vreten ze ongewaassen ;
En de Ouwenbossche kakkeduuten
komen in de Hoeven vruuten ;
Lierop, Lierop, Lörp,
is zo'n aorig dörp,
de kerk die is er mee strooi gedekt
en de tooren die is er van planken,
en as ge de Lörpers goed bekekt
dan zijn et de helleft wel manken ;
Zomeren, Lierop en Asten
verdienen de kermis mee vaasten ;
en in Aalst zijn 't scheele rootien,
die zo geeren steene gooie !
Scheele wip,
scheele wap,
hoe smaakt oe de pap
van boekendemeel ? ¹⁾

¹⁾ boekendemeel : boekweitmeel.

daarom kijkte zo scheel !
 Scheele wap,
 scheele wip,
 hoe smaakt oe de mik,
 hoe smaakt oe et brood ?
 Slao de scheele wip mar dood !
 Rooi haor,
 duuwelshaor ;
 Rooite haoren en wilgenhout
 zijn zelden op goeie grond gebouwd !
 En as et in Dommelen
 begint te rommelen,
 as et in Woldere (Waalre)
 begint te boldere,
 dan zijn ze in Weerd (Valkensweerd)
 gelijk verveerd ;
 Ik ben er in Best op de kermis gewiest,
 locht van de giest,
 ik heb nie gehad as pompoenepap
 en koolen gelijk de biest,
 en vliegembillekes 't miest !

Grave is een schoone stad,
 Ravenstein is ok nog wat,
 mar Megen is 'n leelijk gat.
 Batenburg is hoog verheven,
 Appeltern is weggedreven,
 Heusden,
 Heusden
 blinkt zo schoon,
 Aalburg
 Aalburg
 spant de kroon ;
 Wijk is zeker alderbest,
 Veen is mar 'n kraaienest,

Andel is 'ne waoterpoel,
Giessen is 'ne preekstoel,
Rijzewijk is ok nog wat,
Woerkom is 'n waotergat.

Ginneken,

Ginneken

stao in braand,

ze hebbe geen waoter,

hebbe geen waoter,

Ginneken,

Ginneken

stao in braand,

ze hebbe geen waoter bij de haand

In Ginniken zucht er 'n waoterpomp

„Ik heb er geen waoter in m'ne romp,

al jaoren stao ik hier waoterloos,

verslaogen deur 'n kraontje ;

ik heb 'ne slinger die nie leeft,

ik heb 'ne teut die geen waoter geeft,

ik heb 'n vervelend baontje !”

En ik kwaamp er eens deur Schaik gegaon,

daor zaag ik 'n meid in de moeskop staon ;

ik kwaam deur de Reek geloopt

daor stonden ze keelen te stroopen ;

in Herpen daor zijn ze slim genoeg,

ze spannen de vroulie veur de ploeg ;

de Milse boeren die zijn er zo lomp,

ze loopen de vroulie de schulp van de klomp ;

Wanroot leet er kort bij et broek

en daorom is 't mar 'ne schooiershoek ;

de Zeelandse Smousen die zijn er zo stout,

ze verkoopen de törf en ze stelen et hout.

Langel lee vlak bij Ravenstein

en anders zou Langel zo veul nie zijn ;

Welp dè-d-is er een errem laand,

's wenters in 't waoter

en 's zomers in 't zaand !

Walwijk,

kale wijk,

zolang ze leeven zijn ze rijk,
mar komen ze eens te sterven,
dan valt er niks te erven.

De Berkter Bokken (Bergetik)

die komen getrokken,
ze hebbe geen nood,
ze steken d'r vaaiers en moeiers
mee spellen dood.

Gao naor 't Oosten, Westen, Zuien
luister wè de klokke luien :

Vivat Bakelorum

*De Baokelse boeren hebben ons goed bedaocht,
en ons 'n vet kalfke thuis gebraocht,*

'n kalfke van blik, blak, blorum,

Vivat Bakelorum !

Brabantse scheldprocessie

of: Brabant op z'n smalst

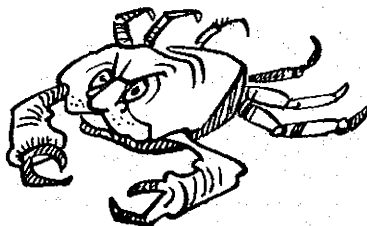
In Hellemond wonen de Katten,
in Teefelen de waoterratten,
Dubbeltjessnijers huizen in Oss,
Koeken en Bluffers in 's Hertogenbosch,
mar Kaaienspellers en Knoopen
die wonen daar ok mee hoopen ;
In Gilze zijn 't Vringers,
in Ryen zijn 't Dringers,
in Woensel en Gestel daar hokken
gelijk in Schijndel de Bokken,
mar ok in Mierlo en Aarle,
de Toortenraopers in Baarle, ¹⁾
in Waalwijk de Olliebuiken,
in Tilburg Turken en Kruiken;
in Nunen wonen de Botten,
in Drunen de mosterdpotten,
in Gestel Schreeuwers en Kwijkers,
In Ruckvens Heike de Heikers :
in Best zijn et Gattenkijkers, ²⁾
in Oirschot hedde Barbaren,
en Spreuwen in Alem en Maren ;
Spekstruif in Haren en Udenhout,
en Boonevreters in Oosterhout,
Pezerikken in Hilvarenbeek
en Keelestroopers in De Reek ;
in Brabant wonen warempel
nog Beeren in Erp en in Empel !
in Ketsheuwel hedde de Ketsers,
in Bladel de Blaojelse zwetsers ;
zijn 't in Kets de Scheresliepers,
Volkel hee z'n Klonten en Piepers ;
in Demen en Dieden
daar ruukte en daar ziede

¹⁾ Toorten, paardenvijgen.

²⁾ n.l. Klompenmakers, die in het klompengat kijken !

in huizen en tuinen
 alleenig mar Juinen.
 in Beugen en ok in Ryckevoort
 daar hebben de Papzakken 't hooge woord;
 al slikken ze 'r pap, ze blijven
 mar maoger en schraol van lijve;
 in Oeffelt, Sambeek, Wouw en Rooi
 eten z'ok pappot, geeren of nooi;
 in Putte zijn 't Mattenbreiers,
 in Roozendaal Hongerlijers,
 in Gestel Bekkensnijers;
 Stratum zit vol Ruitjestickers,
 Chaam krioelt van Boonepikkers;
 vende in Waspik Knollenbraaiers,
 en in Hoeven Peeëzaaiers,
 Raamsdonkveer hee Bonkenslikkers,
 't dörpke Bakel Heikrikkers,
 Geffen en Mierde Peperbussen;
 Vlijmenaars wouen de maon uitblussen,
 de Bakelaars wiegelen pieren;
 Ooievaars ziede gij zwieren
 in Eerde; en in Bergen op Zoom
 daar kruijen de krabben lui en loom;

hee Breda z'n Kakkerlakken,
 Leende Blazen,
 Vught Kozakken,
 Vechel Kuuskes,
 Gestel Kielen,
 Gemert Pruuvers,
 goeie zielen, —
 in Dongen zijn Peeën, — in Linden
 zijn Gaanzemelkers te vinden,

in Gerwen en Stiphout is Spurriezaad,
 in Vlijmen nog Engelse Stokvis, nie kwaad ;
 in Lommel ziede ze hei kneppen,
 In Ginniken dragen ze broeken mee kleppen;
     de Goolse Ballenfrutters
     zijn rooie mannekesputters ;
 Striip dat is een heksenlaand,

en in Velp daar kruien ze zaand,
 in Mil daar trappen ze tōrven,
 in Vlijmen vlechten ze kōrven....
 Allemaal Brabantse mensenkinders,
 Theepenzen, Bessembinders,
     Wendmaokers,
     Pinnemaokers,
     Pinnestekers,
     Peestekers,
     Schotelwaassers,
     Steilooen,
     Kaoljakkers,
     Peelboeren,
     Peulenbuiken,
     Mosterdpotten,
 aawe, jonge, wijze, zotte,
 groote, kleine, rechte, kromme
 heere, boere, slimme, domme,
 allemaal is 't goei Brabants volk,
 allemaal zitten ze onder de scholk
 van ons Brabants lieve Vrouwkes
 die er prijken op de schouwkes,
     van ons Brabant
     van ons braaf land....
 Brabant zonder evenknie,
 scone Brabant, were di !

Aawe Brabantse psalm

Er was 'ne boer en die ha drie zoone,
den eene hiette Cis,
den aandere hiette Sas
en den driede hiette Sus van Kempen.

En die drie, Cis Sas en Sus, gongen saomen jaogen,
ze jaogden hier
en ze jaogden daor
en ze jaogden aon alle kaante.

En ze kwamen aon 'n waoter mee drie bootjes,
en et een dè waar lek
en et aander kapot
en et driede waar zonder bojem.

En in dè bootje zonder bojem gongen ze saomen vaoren,
en Cis verdronk
en Sas verzoop
en Sus gong naor de kelder.

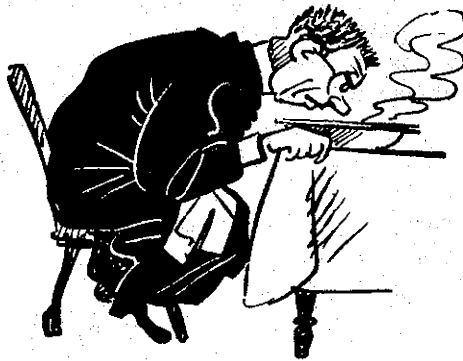
En Cis, Sas en Sus die gongen mekare weer zuuken,
ze zochten hier
en ze zochten daor
en ze troffen mekaar in 'n bos van eiken.

En in det eikenbos daor stond 'n eikenhouten kerkske
mee 'nen buuken pastoor
en 'n psalm-evangelie
en eenen willigen köster.

De pastoor zwaait et wywaoter mee 'nen eike klippel, ¹⁾
hij zwaait naor hier
en ie maait naor daor
en ie naait iederendeen om d'oore.

¹⁾ knuppel

De pastoorsmeid kan, ocherrem, geen ertesoeep koken,
ze kookt ze te dik,
ze kookt ze te dun,
ze kookt ze zoo dè ge ze nie kunt vreten.
Amen.

De zaog van Sint Joozep

Wie weet hoe al de dinger indertijd ontstonden,
beveurbeeld hóé, deur wié, de zaog is uitgevonden ?!
Beëlzebub, den duuvel, die hee dè zelf gedaon,
al was et per ongeluk, — heur mar 'ns efkes aon :

Sint Joozep was 'ne keer wè muug van 't harde werken
en gong bij 's lieve Vrouw z'n eigen wè versterken ;
hij spulde mee et Kiendje en dronk 'n kópke thee
en ok ons lieve Vrouw die dronk 'n kópke mee.

De timmerlui ha'n zoo-mar kwaoi gereedschap in die daoge :
wè haomers, beitels, jao, mar eigenlijk nog geen zaoge !
ze schuurden mee 'n lat, 'n staole lat, deur 't hout,
mee wè nat zaand erop, en dan mar flink gedouwd !

Den duuvel kos 't geduld van Joozep niet verzetten
en zocht den heilige man z'n deugden te beletten :
hij sloop den winkel in toen Joozep schaftuur hield,
hij loerde er rond en daocht : wè nou et best vernield ?!

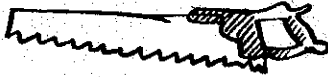
Hij zaag die staole lat, waar Joozep zo mee vroette,
waoraon ie veur de Kerk zo vreukte, zweette, boette, —
toen viet ie gaaw 'n bijl en hakte er stukskes uit...
en den duuvel laagde hels en et gaaf geen geef geluid...

Sint Joozep daocht : „Wè's dè ?” en gong 'ns inspekteren
en ie rook et al aon de lucht, — hij sloeg gaaw enkele keeren
'n kruiske deur et huus ; en Belzebub, dieën ploert,
die is er toen mar gaaw van-tussen-deur gesjoerd.

De heilige mag zaag gaaw wè-d-of er waar verpeuterd :
de zaog verinneweerd ! — Hij keek wel wè beteuterd,
mar, mee 'n schietgebeeke in 't hart en in de mond,
probeerde-n-ie weer z'n zaog... en et góng, et gong terstond !

„Verdraaid, wè gao dè goed! — Wè vreet die zaog naa lekker!”
et zaogemeel vloog rond as zaosel op 'den ekker!
„Naa heb ik pas 'n zaog! Zeg, duuveltje, wel bedankt!”
Zoo gao't mee iederendeen die vrome zieltjes „vangt”!

Hoe 't verken aon z'n stertje kwaam !

Toen ons lieven Heerke al de dieren ha' geschaopen,
leuwen en tijgers en schaopen en aopen,
koeien en kiepen en ezels en beeren,
liepen die dieren zoo-mar rond zonder kleeen ;
mar onze lieven Heer naam lappen, kwaast en verf
en kwaam mee d'engeltjes omleeg naor Adams erf.

Adam en Eva keken toe vanaf 'n weike
en 's lieven Heerke zette al de dieren op 'n rijke,
en daor begos ie te tooveren mee alderhande lappen
en verf, zo schoon, dè ge't nog aaltij nie kunt snappen,
hoe ieder dier apart z'n eigen kleeke kreeg, —
en 's lieven Heerke streek z'n heele verfdoo's leeg.

Ocherm, et verreke, van ouds 'nen echten sloeber,
waar snuffelend uit de rij gelooopen op den schoeber, ¹⁾
aat blaoikes, peekes en ok afgevallen vruchten
en wier zo lekker dik dè't zwaor begos te zuchten :
„Oei-oei, wè zee'k toch dik, ik hè volop genocht !”
en et viel in et bos in slaop, de pootjes in de locht.

Mar enkele uurkes laoter wier dieën ermen stakker
van 't lollig, luid lawaai van d'aander diere wakker,
en 't jankte : „Oei, dè's waor, we krijgen 'n lieverijke
van 's lieven Heerke !” en ie liep deur d'eiken-
en buuk- en maastenbuskes naor de stee
van Adam toe, waor 't opgedirkte vee.....

¹⁾ op den schoeber : op zoek naar eten

„Wè's dè?" Mee loeien, brullen, gieren,
mee blaoten en blaffen komen daor al de dieren
gehuppeld en gevlogen, schoon, in bonte kleuren,
bekleed, beklad van aachteren en van veuren,
en houen optocht deur et lentelijk paradijs
en ieder dier zingt mee, elk op z'n eigen wijs.

Veurop et schaop in 'n hemd van wolle krullen,
et jubelt „bè-bè-bèè, ik zit werm in m'n spulle!"
De leuw, mee maonen die-t-ie los laat zwieren,
brult van plezier as kooning van de dieren;
den ezal is in 't grijs, mee 'n kruis op zijnen rug,
omdet ie Christus eens moet draogen, en dán vlug!

Den haon, vol bonte pluimen, kraait volop victorie;
de pauw die pronkt wijd-uit mee gruune en gouwe glorie;
de geit loopt blij te springen om z'n sikske
en giechelt: „Mè-mè-mèè!" zot van plezier 'n tikske;
de kinkenduut op 't lest, huppelt van puure lol
in 't strakke zwemkostuum en kwaakt z'n buikske bol.

En 't verreken, ocherm, liep gaaw naor 's lieven Heerke
die al de locht inklom al op z'n gouwe leerke....
„Oei, 't varken is nog bloot? — Foei, varken, weggelopen?
De stof is op, de verfdoo's leeg! 'k Heb nog wat knoopen,
die krijgt ge op uw buik, dat lijkt wat op een jas,
en komt u, luit meneer Goedleven, goed van pas!"

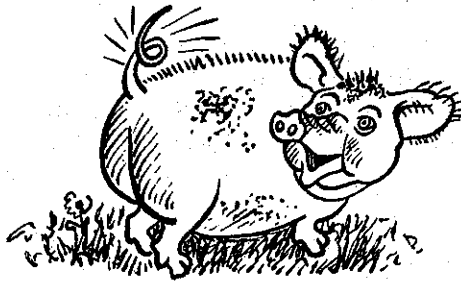
Mar 't verke knorde kort en 't liet z'n stertje hangen,
z'n oogen wieren klein en krogen weg, z'n wangen
verdwenen van sjagrijn, z'n snuit wier as 'nen toeter
zo lang van puur verdriet en 't schreeuwde as de foeter,
et jankte en 't gierde scherp asof et gekieteld wier;¹⁾
en 's lieven Heerke kreeg meelien mee 't goet dier.

¹⁾ gekieteld = gekeeld, gestoken

Hij zee : „Kom hier !” en viert et verken bij z'n stertje,
en 't verken liep al aon gelijk 'n vurig perdje.....
„Ho-ho, een beetje kalm, ik wil u wat versieren,
gij allerleelijkste en nuttigste der dieren,
gij levend spekmasjen, — zie daar, een fraaie krul,
een lollige tirelatijn tot sieraad, goeie sul !”

Toen keek et verken om en 't zaag z'n stertje krullen
en 't knorde van plezier, — en al de bonte prullen
van haon en papegaoi en pauwen was 't vergeten :
dè stertje kos vergimd schoon wieberen bij 't eten !
En 't tippelde op z'n teentjes, trots as een madam
omdat et nog zo laot aon zo'n schoon stertje kwam !

(Felix Timmermans naoverteld).

Den Bok

Doruske Timmer belooft eenen bok,
eene leevenden bok aon z'n kender!
Oei-oei, wè'n geluk, eenen échten bok!
veur kender bestaot er niks fijnder!

En, 's aovons te bed gao-g-et over-en-weer
hoe of ze den bok zullen hieten:
„We noemen 'm Gerrit!” — „Nee! Jacob!” — „Nee! Peer.”
en ze zijn al volop aon 't genieten.

Ze vallen aon 't droomen: den zulder dijt uit
toe 'n waai, toe 'n haai, tpe 'nen hemel,
en ver, uit den ender, daor komt dan den bok
aonwaandelen, groot as 'ne kemel.

Z'n haoren zijn wit, zijnen sik gollefst lang,
en lollig knikt ie naor Bertje,
'n eugske knipt ie naor Sjang en naor Sjef
en koddig kwispelt z'n stertje.

Dan, — vliegen ze wakker? — ze spannen 'm in
veur een van de vijf ledikantjes,
ze sjeezen de locht in, omhoog en omleeg,
en zjoeren naor huis mee d'r hendjes.

Ze raozen er weereid en hemel mae rond
en 't gaot er van holderdebolder,
ze duikelen, tjoep, deur 'n gat in de wolk
en houen weer Hu! op den zulder.

En schieten ze wakker, dan klettert de vraog
uit zis-zeuwen mundjes naor vadders:
„Zeg, vadder, hoe is 't? Stao den bok al op stal?”
„'n Bietje geduld nog, pagadders!”

En Doruske Timmer die timmert mee vlijt
eenen stevigen bokkewaoge,
'nen bokkewaoge mee benkskes erin ;
waorveur ? Dè moete nie vraoge !

ne Waoge mee bochtige burries eraon
en wielen mee ijzere baande, —
en Doruske Timmer die timmert en schaoft
mee almaachtige timmermanshaande.

En 's avons in bed wier d'r zuutjes verteld
deur Truuske : „Daor stond op 'n weitje
'ne vriendelijken bok, eenen schoonen bok,
die wou er gaon trouwen mee 'n geitje.

„Kom-kom !” zee den bok en ie trok aon z'n touw,
„Mè-mè-mè-mè-mergen !” zee 't geitje ;
toen mekkerden Doruskes kender gelijk :
„Mè-mè-mè-mè-mergen op 't weitje !”

Mar Doruske staak zijnen kop deur et luik :
„Zee stil, of ik koom op oe bruukskes !”
„Oei-oei, onze vadder !” ineens wier et stil
en ze giechelden zacht in d'r huukskes.

En Truuske vertelde, wè laoter, weer deur :
„en den bok en die geit gongen trouwen
en kregen ok kender, — wel zeven ineens,
zis geitjes, één bokske, — te houen.

Toen kwaam daor de leelijken wollef Slokop
en die slokte de geitjes naor binnen, —
den jongen bok, oei, die liet ie mar staon,
hij dorfde 'r nie aon te beginnen !

En den jongen bok, die trok er van deur,
hij gong deur de weereld zwerve...."
„en den aauwen bok dan ?” — „Och Bert, zee toch stil !
die laag er van ermoei te sterve !”

„Alleenig van ermoei ?” — „Hij had ok et jicht,
waar hardstikkeblend en verslete, —
en de jongen bok liep rond en aat gras
en wier groot van et loopen en 't eten.

Toen kwaam ie in dienst bij deftige lui,
die hadde twee kender, verwende,
die sloegen den bok mee 'nen stok op z'ne kop
en ie jankte van pent en ellende.

Eens kreeg ie weer meppe, toen sloeg ie op hol...."
„Op Hol ?” — „Och, stil naa, — hij staakte !
Toen zaag ie daor waandlen 'nen aauwen pastoor
op deftige schoenen die kraakten.

„Goete mèèerge, menéér, zee den bok heel beleefd...."
„En kos ie dan praote ?” — „Van zellef ! —
„Waor woont Dorus Timmer, menéér pastóór ?
Hij heet er veul kender, wel ellef !”

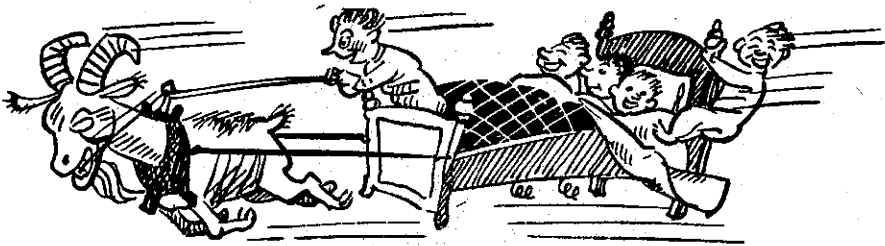
„'nen Bok kán niks zegge !” — „Verdorie, de's wél !
Hoe kos ie dan aandere toch praote ?! —
Toen kwaam ie bij ons, dieë lekkeren bok
en ie ree er mee ons deur de straote.”

„Verdorie-nog-toe-toch, dieë lekkeren bok !”
riep Sjangske en stond op z'n kópke,
de beentjes omhoog, mar ocherrem, hij viel
op den zulder... en jankte 'n möpke...

„Zeg, moet ik 'ns komen ?!” riep Doruske kwaad,
en ze kwaam al den trap opgestommeld ;
ze lagen weer stil, of er niks waar gebeurd,
in laokens en dekens gefrommeld.

En 's Zaoterdags was er et waogeltje klaor,
geverfd en gelakt : een gerijke !
„En mergen, — zee Dorus, — dan komt onzen bok !
Ge moet veur de middag mar 's kijke !”

(Antoon Coolen naoverteld).

Brabantse spreuken

't Is hier noot zo kaant en klaor,
of et haopert hier en daor.

Echte erremoei zuukt naor list,
wie ze hee, die vuult dè't bist

As de vossen passie preken,
boer, pas op en ken d'r streken.

Ruit 'ne vos al oot van baord,
zeker ruit ie noot van aord.

As et sukkelen is veurbij,
komt allicht de tobbertij.

Engeltjes op straot en mert,
duuveltjes zijn 't dik aon den herd.

Slikte soms al harde brokke,
bouw op God en stopt oe sokke!

Moeten, — moete nie vergeten, —
moeten dè-d-is duuvelsvreten!

Meugen, — ok wanneer et mot, —
maakt ons zaolig as 'ne zot.

Bruurkes die mekaar tempteere
zuuke mekaar nog 'ns mee de lanteere.

Waor is waor, — 't is nie te mije,
dè ge veur glorie pent mot lije.

Liever zónder pent en glorie,
as méé glorie pént, gadorie!

'k Raoi oe nie te vruug te vrije;
meiskes kunne geen vraoge lije!

*Twee die slaopen onder één deken
krijgen allicht dezelfde streken.*

*Twee die saomen slaopen, eten,
worren deur dezelfde vlooi' gebeten.*

*Waor d'r twee van spullen ruilen,
is 't veur één van tweeë huilen.*

*Alles op tijd in huis en op straat;
tijds genog komt altij te laot.*

*Goeie raad is dik verkeerd;
boter aon de galg gesmeerd!*

*Hee 'nen uil iets aen 'nen bril,
waor ie nie deur kijken wil?!*

*'s Aovons groote meense, — 't zijn d'r
's morgens net heel kleine kender!*

*Nie gezucht en nie gebromd!
Schup den bol zóó as ie komt!*

As Tilburg zingt....

We hebben de schoonste stad van et laand,
en onze vadder is fabberikaant!

We hebben hier ok eenen blauwen sloot
en as ge'm ruukt dan valde dood!

Dan hebben we nog 'n zwembazin
en daar kunnen wel duuzend weeverkes in.

Ze kunnen er in, mar we doen et zo nooi;
ze worren wel oud mee dréuge pooi!

Ons kaoie kaie zijn erreg berucht,¹⁾
want Tilburg is mar 'n groot gehucht.

In 't groote dörp aon deze kaant Gool²⁾
eten we zult en boerekool.

We hebben ok kraie mee de vleet
in 't Willeminapark uitbested.

De braandspuit heet er 'ns onder gesproeid,
mar d'aikes waren al uitgebroeid.

et Spoor is hier ons eenigste scheur,
en den overweg is 'n laastige deur.

Toch hemme de schoonste stad van et laand,
al wonen er Törken aon geene kaant.

---

¹⁾ kaoie kaie, kwaje keien

²⁾ Goirle

We hebben hier ok nog 'n schoon stadhuis,
eens was et den aawen Willem z'n huis.

Naaw is et awir een rijk paleis, ¹⁾
'n slordig miljoentje was er den prijs.

Ok hemme hier schaawen en toorens zat,
en dörom is Tilburg zo'n schoone stad.

Et is er de schoonste stad van et laand
en onze vadder is fabberikaant.

---

¹⁾ awir. olweer

Kruikske

't Kruikske gao zo lang te waoter
tot et brikt!
't Waoter lopt dan deur de gaoter,
jè, dè sprikt!

Mar ik kende vruuger kruike
die nog noot
waoter vuulden aon der buike
toe d'ren dood....

Want 'n „Tilburgs kruikske” gonk er
in de Laai,
noot, nee noot, want et verdrongk er
as 'ne kaai!

Aaw weeverlieke

We zingen van erremoei hard en mooi
as blende vinken in houtere kooi ;
we weeven mee haanden en voeten
om demme van erremoei moeten ;
we weeven op onzen weeverstoel
mee haanden en voeten, mee slaoger en spoel
van jelderom,
delderom,
tjoep-tjoep-tjoep,
van jelderom,
delderom,
tjoep !

We weeven goei goed op ons houter getouw
en 't wordt er geplozen deur moeder de vrouw ;
we kruien ze naor de fabrieken
en 't kreugeltje kreunt er z'n lieke ;
mar enkelde riksen die zijn d'r ons loon,
al zijn 't er mar weinig, ze rinkele schoon
van jelderom,
delderom,
tjoep-tjoep-tjoep,
van jelderom,
delderom,
tjoep !

Ons leeven is saai, ons stuultjen is hard,
ons laokentje soepel, ons brood is zwart,
we vreuken mee haanden en voeten,
om demme van erremoei moeten ;
mar eens in den hemel dan hebbeme 't goed,
dan weeven we gouwe stukke mee spoed
van jelderom,
delderom,
tjoep-tjoep-tjoep,
van jelderom,
delderom,
tjoep !

Peerke Donders

Komt er uit Tilburg iets bizonders ?
Zeker : 't heilig Peerke Donders !

't Weeverke op z'n ouw getouw,
laoter de groote geloofsflambouw.

Honderdduuzende Weesgegroeten
baad ie om veur et kwaod te boeten,

al et kwaod van laand en stad
waor ie zelf geen idee van had.

Honderdduuzende Vadderonzen
liet ie deur z'n hutje gonzen ;

daor wier Peerke, Tilburgs eer,
groot apostel van den Heer.

Weeverke eerst, mar priester laoter,
wier ie in de missie paoter,

onder melaatsen, vuil van vel.
Hemels maokte-n-ie van d'r hel.

Van et ploetere veur de naaste
wier ie maoger, en van 't vaaste.

Jao, — zoo zeeën ze nao z'nen dood, —
zelden aat ie, en Vrijdags noot !

Dikkels sliep ie op 'n kussen
mee 'nen doornenkroon ertussen.

Mar z'n oog was aaltij blij,
vriendelijk as de klaore Mei.

Komt er uit Tilburg iets bizonders ?
Zeker, 't heilig Peerke Donders !

Weevers, volg zijn veurbild nao :
bid en werk zo goed as 't gao !

Den oiver en de kinkenduut

Et stao te lezen in d'aawe kronieken :
er waren in Tilburg vruuger geen fabrieken,
geen weeverijen mee steene schaawen,
de weeverkes ha'n toen nog eige ketaawen ¹⁾
en weefden in huis stukken keeper en laoken....
in die daogen zaten er in de Raoibraaken,
in Oel en de Rijt en in de Paddewaaike ²⁾
veul kinkeduuten en die leejen d'r aaike
as molligen dril in poelen en slooikes,
moerassen en vennen te broeien ; en mooikes
kroop er uit dieën dril ieder jaor in de lente
'ne streup kinkeduutjes die de gemente
's aovons in slaop zongen mee 'n saai melodieke.....

in dieën tijd, — zoo zeggen d'aaw kronieke, —
kwaam er uit den Bosch 'nen oiver gestreken
en z'n twee kraol-eugskes keken en keken.....
en al de kinkeduuten doken gaaw köpken onder !
Mesjeu den oiver waar nie van plan om zonder
een lekker vet, vors kinkeduutenboutje
naor huis te vertrekken, — as op 'n rooi houtje
gong ie daor staon op z'n één rooi pooike
midden in 'n vuil, gruun, modderig slooike ;
hij tuurde en gluurde, verruurde geen vuutje
en, — pik ! — daor had ie 'n moddervet kinkeduutje
en ie vloog ermee, hoog, heel hoog, over heg en steg,
over slooikes en waaikes en vennekes weg.

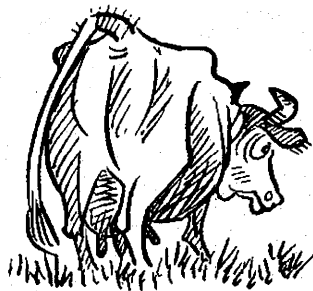
De kinkenduut daoht aon z'n vrouw en z'n kender
en schreuwde bedroefd : „Och oiverr, wè zijn d'rr
op deze weereld toch wrreede natuurre !
m'n vrrouw en m'n kenderr moeten 't naa bezuurre !

¹⁾ weefgetouwen

²⁾ oude Tilburgse wijken

Ze treuren en rouwen in 't donkerre waoterr !"
 Den oiver ha de list al daodlijk in de gaoter
 en zee, zoo deur z'n neus, den bek goed toegenepen :
 „Ik laot oe tóch nie los, mijn vriendje, goed begrepen ? !"
 Mar nao 'n hortje vroeg et kinkedutje pienter :
 „Zeg, oiverr, wè's dè veurn 'n dörrpke toch daorrgienderr ?"
 Den oiver deur z'n neus : „Hier Oisterwijk, daor Haore !"
 „Toe Oiverr, lao me los ! 'k Ttrekteerr op aawe klaorre !"
 „Geen denken aon, nee-nee, ik laot me niet verraasse !
 Ge moet mee naor m'ne nest daor in de Bossche plaasse !"
 Oei, ttrekte naorr den Bósch ? ! Ocherrem, dè's 'ne strop !
 Naorr 't maogerr hongerrlaand ? — Dan frret me hierr marr op !"
 Den oiver zijnen bek liet los, — hij moes zo laage.....
 en 't kinkedutje plonste in 't waoter ! — Die et zagen
 ze schreven 't op in Tilburgs aaw kronieken
 en van die tijen kwaoken ons kinkedutten 't lieke :
 „Oei, wè 'ne strop !
 Frret me marr op !"

Wè wo' dieë kel?

Nee, Mieke, gisterenavond, zeg,
hè'k iets beleefd, och-gaode-weg :
'k gong naor de waai de koeie waoter geeven
en 'k stap zoo naor den sloot, —
daor stond 'ne kerel, groot
en struis..... ik daoct : wel al z'n leeven !

Hij keek mijn aon,
ik keek hum aon,
hij zee me niks,
ik hum ok niks,
ik plonste den eemer in 't waoter
en hield de kel ¹⁾ in de gaoter.

Ik goot tien eemers in den trog,
dè's zoo de gewoonte, krek genog, —
daor kwaam dieë kel waarechtig, Mieke,
in z'n hooge leerz'
en zo recht as 'n keers
naor me toe en ie floot 'n lieke.....

Hij keek mijn aon,
ik keek hum aon,
hij zee me niks,
ik hum ok niks,
toen viet ik den eemer weer in m'n fikken
en gong op huis aon zonder te kikken.

Zeg, Mieke, vende 't geen vremd geval?
Hij kuerde mee en ie zee geen bal,
en ie liep ammaol naor me te kikken,
zóó, schuin van opzij,
en ie kwaam dichtebij.....
ik zette den eemer neer op et weike,

¹⁾ kel = kerel

ik keek hum aon,
hij keek mijn aon,
hij zee me niks,
ik hum ok niks,
ik viet den eemer weer in m'n fikke ;
toen zee de kel : „Wel potverdikke !”

We liepen stom toe in den stal, —
jao, Mieke, 't is een raar geval, —
en 'k hong den eemer aon den ballek ;
daor nept ie me ferm
hier in m'nen erm
en ik wier rood, hij wit als kallek....
Ik keek hum aon,
hij keek mijn aon,
hij zee : „'t is niks !”
ik zee : „Oo, niks ?”
toen kwaam den baos, dus 't end van 't lieke....
wè zu dieë kel toch van me moete, Mieke ?....

(Frits Reuter naoverteld)

Boerke de Bont

Boerke Tinuske de Bont,
strooit essensie op den ekker, ¹⁾
goed veur den grond ;
't ruukt nie lekker,
wel gezond.

Vruut er de ploeg zijnen ekker om,
Tinuske loopt eraachter te fluiten,
vreukt ie zich krom,
't gao om de duiten,
klaoren blom !

Zaait ie z'n zaad mee malsen zwaai,
Tinuske stapt dan staotig, opstaoikes ; ²⁾
graaï veur graai
zwaait ie z'n zaoïkes
hallef in Maai.

Haort ie z'n zeissie op eenen steen, ³⁾
slaot ie z'n staol deur et kooren dè't zindert,
wèt ie ze, één
liedeke vlindert
over oe heen !

¹⁾ essensie, vloeibare natuurmest

²⁾ opstaoi, opstaoïkes = langzaam

³⁾ 't haoren van 'n zeis = 't dun kloppen van de snee met 'n hamer

Harriëtje

Katsebolle-gooiend nichje,
ritmisch as 'n leuk gedichje
gooide oe bollen en ge doet ze
veur oe vief en hel gezichje
uit oe hendjes titse, boetse
tegen de muur van buurman kapper,
aaltij vlugger, aaltij rapper,
en ge meut ze, nee, ge moet ze ¹⁾
begeleie mee 'n lieke,
mee 'n lollig melodieke ;
om oe rappighei te toisen
hefte naaw en dan oe kwieke
rechterbeentje, linkerbeentje,
om er van oe bollen eentje
weg te katsen zoo van onder
mee 'n rap en handig zetje ;
waatersoepel, Harriëtje,
katsebolle-gooiend wonder,
zie 'k oe soms nog midden onder
't zingend katsen tussenbaaie
as 'n wervelwendje draaien,
dan weer vallen op oe kniekes....
én die versjes, én die liekes....

Katsebal,
ik heb oe al
in m'n eene haand,
in m'n aandere haand,
in baai m'n haande,
van klapperdeklap,
van stapperdestap,
van rommeledom,
ik draai 'ne keer om;
En Karolijn
stond achter 't gordijn

¹⁾ meut = meugt, moogt

wa dee ze daor?
ze kamde d'r haor;
wa dee ze nog meer?
ze waaste d'r haande,
ze dreugde ze aaf,
ze zet' z'in de zij,
ze knielde d'r bij
veur vadder en moede:
veur zuster en broeder,
veur knecht en veur meid,
veur dames en heeren,
toen stond ze weer op
die groote pop
van porcelijn,
al was ze mar klein.....

Paf van al die handelizaosie,
as vier pupkes van speklaosie,
trullekes open, kijkt ons Pietje,
(aanders zo'n druk deugenietje!)
mee Johanneke, Inse, Anse
naor 't gegoochel en de graotie
van oe katsebollend dansje,
en van achter 'n stiekem ruitje
haaw ik oe alle vijf in 't snuitje;
in de wieg lee kleine Hansje,
kraait gelijk 'n stieresfluitje
en de koekoek van et klökske
koekoekt zeuwen deur de kaomer,
kruipt dan gaaw weer in z'n hökske,
deurke toe; 'nen zwaoren haomer
timmert zeuwe klaore slaogen
op de toereklok daorbuiten;
moeder tikt al op de ruiten.....
twee-drie-vier-vijf mundjes vraogen:
„Is 't al tijd?“ — „'t Is zeuwen uren!“
„Oóóóch, 't is zund, et gong zo lekker!“
„Lekker maag zo lang nie duren!
Hier, vier snuupkes van den bekker!“

Ingerukt, naor taantje Betje
in de Wolstraot! — Harriëtje,
help die vier 'ns gaaw 'n hendje,
klee ze vast uit; en vlug 'n bietje,
Insje, Ansje, Joke, Pietje,
gaaw naor boven en te bed!"

Wonderschoon is kenderpret,
as ge'r kenderlijk op let,
't is een engelmelodieke,
't is 'n lieke! — 't is 'n lieke!

Stokperdjies

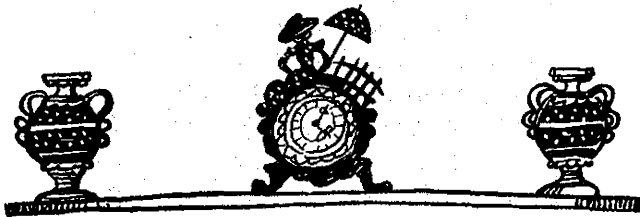
Niemand neemt de't kiepke kwaolijk :
lee et z'n aai dan kaakel' et daolijk ;
zoo wil ieder haontje 'ns kraaie,
ieder poeske haawt van aaie,
ieder hundje haawt van blaffe,
iedere meester moet 'ns straffe ;
iederendeen hee zoo z'n pretje,
't satje rookt z'n cigaretje
't kiendje hee z'n hobbelperdje,
't verreke z'n wiebelstertje,
't metske hee d'r permanentje,
't nunneke d'r kerkboekprentje,
't wiegekiendje fles of tuutje,
't dametje d'r nuuwste huudje,
't menneke sigaar of pepke,
't jugnske glijert op z'n stepke ;
„iederendeen z'ne meug”, zee 't boerke,
't heerke maakt 'n autotoerke,
ik 'ne kuier langs m'ne klaover
en mijn perd is zot op haover,
zot op sloeber is m'n verke,
en m'ne zoon is zot op werke,
en m'n dochter zot op Jaone,
't wordt mar erger deur vermaone.”
iederendeen hee z'n plezierke,
Felix Timmermans z'n Lierke,
Chamberlain z'n perepluuke.....
Gao zoo zelf mar verder zuuken....
ledere gek hee z'n gebrekske,
ledere bek z'n eigen wijske ;
lato den wijze en den zotte
vremd doen lijk ie ment te motten
onder et hobbele naor et graf,
sukkelend op 'ne kiependraf.

(à la Pointers).

Rikketikketik

Rikketikketik, penduuleke klein,
aaltij tikte gij helder en fijn,
rikketikketik bij dag en döster,
of ik sluimer, of ik löster,
of ik er efkes niks van heur,
euwig tikte gij mar deur,
rikketikketik, om deur mijn leeven
millimeter-stripkes te geven,
allemaol stripkes, effe kort,
en geregeld tikte gij vort
toepartoe tot aon mijn sterven.....
Zulde gij nog véúl stripkes kerven ?
Is 't gedaon haost ? — 'k Wor al bang !
't Is al kilometers lang,
't leevenslint van mijn verlejen ;
't lee gekronkeld over zeeën ;
over laanden en rivieren
zie 'k mijn stripkeslintje slieren,
over zaand en kietelkaaikes,
over slooikes, venne, waaiikes,
over kampong, dörp en stad,
over pen en boek en blad !
'k Weet preciesekes waor ge begint,
strak gemillimeterd lint,
mar et end kan 'k nie betrappen,
'k weet alleen dè g'ns af zult knappen....
Rikketikketik, penduuleke klein,
aaltij tikte gij klaor en fijn,
korte stripkes in donkere uren
die in schijn mar langzaam duren ;
effe lang in blije stonden
tikte gij oe streep-sekonden
toe m'nen alderlesten snik,
tijdverdeelend klokgetik,
rustelooze leevenmeter,
rustige seconden-eter,

*klein penduuleke, rikketikketik,
mee oe licht en vlug geklik ;
eenmaal zal et toch gebeuren,
eenmaal moet et lintje scheuren.....
rikketikketik, penduuleke klein,
iederem tik kan de leste zijn !*

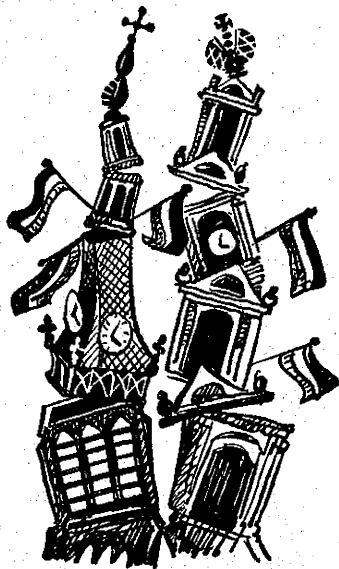

Op et huwelijk van Tijs D.

14 Mei..... 10 Juni

Dorenbosch, geen bos van dorens,
zónder dorens aon den stam, —
zatjes zwijmelden de torens
van den Bosch en Amsterdam,
toen et onweer wè bedaoorde
en de locht wè-d-openklaorde
en et tòch toe trouwen kwam.

Lijk oe pen, tweepuntig, menig
siersel schiep, zoo gloeie enig,
lenig, schoon, oe liefdevlam!

Op et huwelijk van Sjef en Leni

Leni, naa de vrouw van Sjeffe,
beter koste 't al nie treffen :
in den grooten bootennood
is er tóch nen boot' gevonden :
losjes leet ie vaastgebonden
langs den oever van den sloot.

Sjef, dus naa de vrouw van Leni, —
vaastere ster dan Sonja Heni, —
slao de riemen in den sloot !
Nie zo schommele ! nie zo spalke !
stevig roeien zonder te zwalke,
recht veuruit toe in den dood !

Haaw mekaren hoog in eere,
leer mekaar nóg meer waardeere
bij et worstelen in oe plicht.
Schaduw, kender, moet er vallen
neffen et licht, op öllie, op allen,
schaduw, vijand van et licht.....

Hee de zon d'r zonnevlekkie,
hee de maon d'r donkere plekke,
licht is neffen schaduw schoon !
Rembrandt kan oe 't kunsje leeren
om ok schaduw hoog te eeren :
licht méé schaduw spant de kroon !

Den eikenboom ¹⁾

Er stao eenen eikenboom ergens op 't laand
en hee daor al euwen gestaon ;
geen meens hee den eikenboom daor geplaat,
dè heet er de maachtige tuindershaand
van 's lieven Heerke gedaon.
Hij is maoger en schraol
en z'ne kruin is mar kaol,
mar z'n hout is hard as metaol.

Breed hangen z'n takken alover et laand,
toe tegen et Waolenlaand aon,
van Zeeland aaf, aon den waoterkaant,
toe Limburg, jao, toe in Duitsland pekaant, ²⁾
toe tegen de Maoskaant aon.....
Hij is maoger en schraol
en z'ne kruin is mar kaol,
mar z'n hout is hard as metaol.

En waait er de Noordewend over et laand
en raost op den eikenboom aon,
zo koud as ie is en zo guur en astraant, ³⁾
den eikenboom wiggelt nie los naovenaant, ⁴⁾
hij hee al wel erger deurstaon.....
Hij is maoger en schraol
en z'ne kruin is mar kaol,
mar z'n hout is hard as metaol.

Somt komt er ok volk uit de stád op et laand
en 't ziet er den eikenboom staon :
'nen boom mee zó'n vruchjes ? — 't Is eeuwige schaand !
en ze willen 'm villen, of steken in braand
en vallen brutaol op 'm aon.....
Hij is maoger en schraol
en z'ne kruin is mar kaol,
mar z'n hout is hard as metaol.

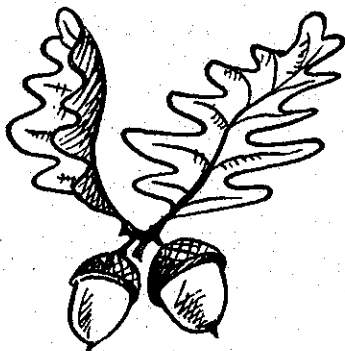
¹⁾ De eerste strofe is naor Fritz Reuter's „Den Eekboom“

²⁾ pekaant, bijkans

³⁾ brutaal

⁴⁾ naar gelang

Eenvoudig en fier is den boom daor geplaat
En taai heet ie d'euwen deurstaon ;
de brabantse taol van et brabantse laand,
gegroeid op wè klaai, veul haai en veul zaand,
die roeide nië uit ! — Verstaon ? !
Z'is wel maoger en schraol
en taomelijk kaol,
mar open van klaank, — royaol !

Eekels

*Hedde'r wel 'ns in gebeten?
Eekels zijn mar verkenseten!
Mar 'nen eik, mee stam en kroon,
komt uit 'n eekeltje en is schoon!*

Trek aon!

Páást oe 'n schuuntje,
wel, trek et dan aon!
't is beter méé schuuntjes
as zónder te gaon!

De tong

Geteugelde tonge,
geen rare spronge!
getemde harten
speule niemand parten!

Tijd en geld

Tijd is geld,
de zotten rennen
mee geweld
aachter 't geld!

Tijd is slijk
veur die et kennen;
erm of rijk,
geld is slijk!

Hengel nie...

Hengel nie om roem en eer,
loer nie loens naor freete rijken,¹⁾
want et geld is zuiver slijk, en
eer en roem is nie veul meer.

Mee 'nen angel, scherp van haok,
stao den dood al naor oe te hengele,
vruug of laoter moete gij bengele
mee dieën haok diep in oe kaok!

Veur de dames...

Hoog gehakt
en lief gelakt,
zijn er al veul in moerassen gezakt.

Dik besminkt
en rijk beringd,
zijn er al veul veurgoed verminkt.

Lief gelokt
en leeg gesokt,
zijn er al veul in de hel geraakt.

De wereld

De wereld is 'n caroussel :
ieder oogenblik gaø de bel.
Weete gij wie er dè belleke luidt ?
Pietje den Dood, dieë maogere guit!

¹⁾ freet = trots, pronkertig, deftig

De flaoter

Z'n actetas waar zwaor,
diep-ernstig z'n gezicht;
hij droeg dar ok 't gewicht
van 10 pond erpel naor
z'n schoonmama, die goeie,
en waar pekaant al daor,²⁾
toen daer ineens, oeioeie,
de tas begos te scheuren
en d'erpel rolden over de straot...
zo iet kan licht gebeuren,
dè-d-iemand die 'm wil geuren
'nen dommen flaoter slaot!

De feeks

Loense oogen
en toeë mond.....
blijf op 'nen afstand
en leef gezond!

²⁾ pekaant, bekaant, bekaanst, pekaantekes = bijkans, bijna

Loreley

Lonkende oogen
en rooie lippen....
stuurman, denk aon
sirenen en klippen!

Schadenfreude

Den eene z'nen dood,
den aander z'n brood.

Den eene z'n schaai,
den aander z'ne vlaai.

Den eene z'n schaand,
den aander z'ne klaant.

Den eene failliet....
den aandere geniet!

Nuwejaor

Aawejaorke,
zonder duiten,
'k kan geen haorken
over oe stuiten!

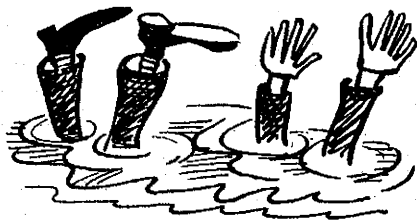
't Nuuwejaorke
stao oe buiten, —
aawejaorken, —
uit te sluiten!

Aawejaorke,
smeer oe kuiten;
gij valt nie meer
uit te buiten!

Nuwejaorke,
op, veuruit, en
trommel 'n möpken
op mijn ruiten!

Idem

't Aawejaorke,
t lamme, kromme,
doove, stomme,
uitgelejen is 't,
uitgebejen is' t,
't rolt in den sloot,
uit-en-dood.

't Nuwejaorke,
't jonge, vieve,
leuke, lieve,
pasgeboren,
uitverkoren,
't loopt en 't laacht
al den eerste naacht.

Idem

't Aawejaor braocht veul verdriet,
't nuwejaor doe zoo tet nie, 't
was et aauwejaor krek z'n fout ;
doe-g-et et nuuwe dan is et weer oud !

Idem

't Aawejaor schudt z'n kèr mee kruiskes,
huup ! den sloot in, weg ermee !
't Nuwejaor smoezelt in de huiskes
lijkt eens 't aaw, as nuwejaor, dee....
't Nuwejaor zal ons zeker foppen
lijk ons 't aaw bedrogen hee,
stiekem zaogen, schaoven, kloppen
toe er 'n kruis getimmerd lee!
't Nuwejaor is naa nog 'n nuutje, ¹⁾
lief gelijk 'n tooverfee.....
Kijk mar goed: d'r vriendelijk snuutje
is 'n lief masker over wee....

¹⁾ nieuwtje

Opschrifte veur grafsteene

(Keuze gratis!)

1. 1)

Vol van lijf en leeg van ziel,
groot van naam en klein van lejen,
freet van borst en laf van zejen,
leefde die hieronder viel.

2.

Hier lee begraoven de rijke vrek,
naor lieve centjes gong z'ne trek,
mar in dees graf kwaamp ie terecht,
waor wörmkes om z'n erremoei vechte!

3.

„Inpalmer van de vrouwkes”,
zoo zu Sint Paulus 'm noemen.....
De dood verbrak die touwkes
en gaaf 'm enkele douwkes.....
hij heurde zoo iet zoemen :
„Waor kunde oe op beroemen,
inpalmer van de vrouwkes ?”

4.

Hij loerde scheel en scheef
naor al de hooge Pieten,
omdè de nijd 'm dreef
naor al wè hooger hiette.
Hier leet ie naa te kijken
zonder nijd,
mee heel veul spijt,
tussen de lijken,
zijns gelijken!

¹⁾ No 1-7 op de 7 hoofdzonden

5.

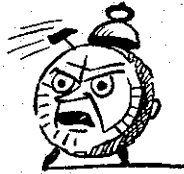
Ik daocht alleen aon goud en goeie wijntjes
aon taoffel ha'k et geere fijntjes ;
naa ben ik zelf 'n fijn gerecht ;
de wörmkes hebben et hier nie slecht !

6.

Gaaw driftig lijk een lucifeer,
en kwaod gelijk een hekken,
hier leet ie naa zo rustig neer,
deur geen kanon te wekken !

7.

Hier lee, die 't liefste lag
te droomen en te droelen
in bed en luie stoelen
te naacht en overdag ;
hij rust, — en geene wekker
wekt deze luilaklekker !

8.

Hier lee tevrejen in z'n kist
die in z'n leeven niks hee gemist
en nao den dood niks hee geörven ;
hij is gelijk 'n dier gestörven !

9.

Ze leefde in 'n prachtig slot,
naa lee ze in 'n hökske ;
ze sliep in zij, mar naaw, ochot,
naaw in 'n houtere rökske.

10.

Hier lee van der Saande
as stof en as as,
zoos ie van naam en
van wezen was.

11.

Heur hart waar diep en groot
en klopte veur d'r hundje;
ze gaaf et aaf en toe wel oot
'n kusje mee d'r mundje;
daorin goot z'al d'r liefde uit,
mar keukermeiske Jetje
en ok et aander meidje
die kregen op d'r huid.
Heur liefde, sterker as de dood,
(et hundje raakte in 'ne sloot)
gong daogs daornao op groote reis
naor 't zaolig hondenparadijs

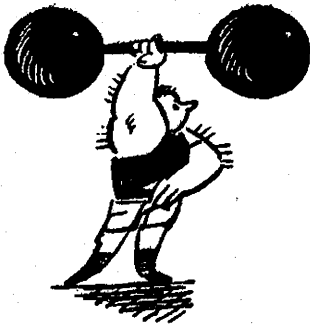
12.

Hier lee geveld
pantoffelheld
Cornelis van der Kallen;
hij ha-g-et zuur
en prees et uur
toen ie hier neer kos valle!

13.

Hij waar beroemd as spreker,
z'n stem klonk as 'n klok;
naa zwijgt ie as 'nen blok,
om uit te rusten zeker!

14.

Hier lee Jan, de kampioen
in bokse, zwemme, fietse ;
hij zal 't veurloopig nie meer doen !
Z'n prijzen? — Och, hij ziet ze
veur lood en veur aaw ijzer aon,
en kos te opnuu deur et leeven gaon,
hij zu' den prijs verdienen
deur God den Heer te dienen.

15.

Hier rust 'nen echten voetbalheld,
hij waar de ster van 't voetbalveld
en zette menig gooltje
mee 't puntje van z'n zooltje ;
nou lee z'n rechterbeentje slap,
hij kreeg 'nen goedgemikten trap
van magere mid-half Heintje
en lee nou buiten et lijntje....

16.

Hij gong van Bommel
naor den Bosch; ¹⁾
mar toen kwaam Pietje Trommel
en braocht 'm van den Bosch
naor Bommel.....

17.

Al daocht ik nooi
en zelden of noot
aon Pietje den Dood,
aon Peer den Booi,
hij vong me mooi:
hij floot en floop,
ik pikte z'n brood
en „klep" zee de koot !

¹⁾ oud gezegde op temand die financiesel voorutt gaat : — 't gezegde is rijk aan volle klanken.

18.

Hier rust 'n moeder, die geen moeder was ;
 hier bloeien geen blommen, mar enkelt gras ;
 ik wou van geen kender weten
 en wor nou in mijn graf vergeten ;
 ik maakte m'n eigen al toe 'n graf,
 ik leefde deftig, ik leefde laf,
 ik spotte mee groote gezinnen
 en moordde m'n eige leeven uit ;
 de wörm vraat al langer hierbinnen,
 ik gaaf veur mijn leeven geenen duit !

19.

'k Waar moeder van 'n groot gezin,
 ik ha veel zörge en weinig gewin,
 mar ik hield van et leeven de God in me schiep
 toedet le me naor zijn hemeltje riep ¹⁾
 vanuit 'n huis vol kleintjes.....
 geniemand vond de fijntjes
 van onzen lieven Heer, — en tòch
 'k was aaltij gelukkig, en ben et nog !

20.

M'n haanden waren hard van 't werk,
 m'n hart was zacht en zijg ;
 'k gong alle daoge naor de kerk
 en 'k was er aaltij tijg ;
 mijn negen kender waren fier
 op allebaai d'r ouwers ;
 we hebben geploeterd mee plezier
 as lieven-heere-sjouwers ;
 nou ben ik bij dieë lieven Heer ;
 'k zie blij op al mijn kender neer :
 ze loopen alle negen
 op harde, goeie wegen,
 ze klimmen allemaol sterk en recht
 den hoogen hemel in, as knecht !

¹⁾ toedet, totdat

21.

*Ik waar in huis
'n laastig kruis,
ik tierde en tromeelde op taoffel ;
naa hee me Peer
den Trommeleer
hier neergeleed onder geroffel ;
ik hè veul spijt
van al 't lawijt
van m'n dwaos gevloek en getrommel,
mar kender en vrouw,
goddaank, zijn nou
bevrijd van heel de rommel.*

Inhoud

Veurwoordje	3
Brabant	5
Ons eige plat	6
Brabantse potpourie	7
Brabantse scheldprocessie	12
Aawe Brabantse psalm	15
De zaog van Sint Joozep	17
Hoe 't verken aon z'n stertje kwaam !	19
Den Bok	22
Brabantse spreuken	26
As Tilburg zingt....	28
Kruikske	30
Aaw weeverlieke	31
Peerke Donders	32
Den oiver en de kinkenduut	34
Wè wo' dieë kel ?	36
Boerke de Bont	38
Harriëtje	39
Stokperdjies	42
Rikketikketik	43
Op et huwelijk van Tijs D.	45
Op et huwelijk van Sjef en Leni	46
Den eikenboom	47
Eekels	49
Trek aon !	50
De tong	50
Tijd en geld	50
Hengel nie....	51
Veur de dames....	51
De wereld	51
De flaoter	52

<i>De feeks</i>	52
<i>Loreley</i>	53
<i>Schadenfreude</i>	53
<i>Nuwejaor</i>	53
<i>Idem</i>	54
<i>Idem</i>	54
<i>Idem</i>	54
<i>Opschrifte veur grafsteene</i>	55